

תולדות עם ישראל

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

חלק א

יחידה י'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון — בפרק זה שלושה נושאים:
I: תקופת בית שני
II: הקהילה היהודית בימי הביניים
III: החסידות
בנושא שלמדת ענה על שתי שאלות — (16x2) — 32 נקודות
פרק שני — בפרק זה עליך לענות על שלוש שאלות — (16x3) — 48 נקודות
פרק שלישי — בפרק זה עליך לכתוב על ארבעה מושגים/שמות — (5x4) — 20 נקודות
סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב על כריכת המחברת את הנושא שלמדת.
(2) בתשובתך הבא עובדות, אל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

פרק ראשון (32 נקודות)

בפרק זה שלושה נושאים:

נושא I: תקופת בית שני

נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים

נושא III: החסידות

ענה על שאלות רק בנושא שלמדת, לפי ההוראות שבו.

נושא I: תקופת בית שני

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. "מי שלא ראה בניין הורדוס לא ראה בניין נאה מימיו".
לאיזה בניין של הורדוס הכוונה במשפט זה? הסבר מדוע היה חשוב להורדוס לחדש בניין זה.
2. לפני המרד הגדול היה בארץ־ישראל מתח (אווירה קשה) בין קבוצות אוכלוסייה שונות.
הסבר שניים מהגורמים למתח.
3. הצג שתי סיבות לכישלון של היהודים בהגנה על הגליל במרד הגדול.
4. הצג סיבה אחת לתמיכה הגדולה במרד בר־כוכבא.
הצג תוצאה אחת של המרד.

נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 5-8 (לכל שאלה – 16 נקודות).

5. הסבר את הבעיה שהייתה לנצרות עם קיום היהודים בארצותיהם, וכיצד פתרו את הבעיה.
6. הסבר מדוע נזקק השליט לחֶצֶרָן, ומדוע היה תפקיד החצרן חשוב לקהילה היהודית.
7. הסבר מדוע הייתה בקהילה היהודית התנגדות למינויים על ידי נכרים.
מדוע לפעמים היה צורך בהתערבות של השלטון הנכרי?
8. ציין שתי מסגרות חינוכיות בקהילה היהודית בימי הביניים.
הסבר את המטרה של חינוך הילדים בקהילה.

נושא III: החסידות

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 9-12 (לכל שאלה – 16 נקודות).

9. הצג שני שינויים חברתיים שהתרחשו בקהילה היהודית בפולין בעקבות "המבול".
10. הצג את ההסבר החדש שנתנה החסידות לרעיון הגאולה.
11. מהו רעיון הדבקות? הסבר דרך אחת בחסידות שעזרה לאדם הפשוט להגיע לדבקות.
12. הצג שני הבדלים בין העדה החסידית לבין הקהילה המסורתית.

פרק שני (48 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 13-18 (לכל שאלה – 16 נקודות).

13. הסבר את תורת הגזע באנטישמיות המודרנית.
- ציין דוגמה אחת לאנטישמיות במערב אירופה בסוף המאה ה-19.
14. הצג שני גורמים להקמתה של תנועת חובת ציון.
15. ציין שתי מדיניות שהרצל פנה אליהן במשא ומתן הדיפלומטי שלו. בחר באחת המדיניות שציינת, והסבר מדוע הרצל פנה אליה.
16. הסבר מדוע היו יהודים דתיים שתמכו בתנועה הציונית, ומדוע היו יהודים דתיים שהתנגדו לתנועה הציונית.
17. ציין גורם אחד לעלייה השנייה.
- הסבר מדוע דגניה נעשתה סמל של עלייה זו.
18. הסבר מדוע עלייתם של יהודי תימן לארץ הייתה חשובה עבור היישוב בתקופת העלייה השנייה.
- הצג קושי אחד של עולי תימן בארץ.

פרק שלישי (20 נקודות)

לפניך שבעה מושגים ושמות (19-25), ובכל אחד מהם יש שני חלקים.
בחר בארבעה מהמושגים/שמות, וענה על שני החלקים הקשורים לכל מושג/שם שבחרת.
(לכל מושג / שם — 5 נקודות).

19. החכם באשי

- תחת איזה שלטון התקיימה משרת החכם באשי?
- מה היה תפקידו?

20. פתח־תקווה

- ציין קושי אחד שגרם לעזיבת המתיישבים הראשונים של פתח תקווה.
- מי היו מחדשי היישוב פתח־תקווה?

21. אימפריאליזם

- מהו אימפריאליזם?
- ציין מטרה אחת של האימפריאליזם.

22. קפיטולציות

- מדוע ניתנו הקפיטולציות?
- הצג זכות אחת שהעניקו הקפיטולציות.

23. הגדודים העבריים

- כתוב מטרה אחת בהקמת הגדודים העבריים.
- מה היה תפקידו של גדוד נהגי הפרדות?

24. ארבע־עשרה הנקודות של וילסון

- מה הייתה מטרתו המרכזית של וילסון?
- כתוב סעיף אחד מארבע־עשרה הנקודות.

25. הוועד להקלת המשבר

- מי הקים את הוועד, ובאיזו עיר הוא הוקם?
- כתוב פעולה אחת של הוועד.

בהצלחה!